

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

КРИВОШЕЯ Наталія Юріївна

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ПРОБЛЕМНИХ
РЕГІОНІВ: СТАН ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність магістерського дослідження обумовлюється наступними чинниками: нерівномірність розвитку регіонів держави диференціація рівня життя населення, різні темпи їх розвитку, які обумовлені та пояснюються трансформаційним типом економіки країни та загрозою світових кризових проявів, збільшення дисбалансу в соціально-економічному розвитку регіонів та ряд інших економічних факторів впливу відіграють важливу роль в необхідності державного втручання та вироблення механізмів управління регіонами, які б були здатні адекватно реагувати на вимоги та проблеми часу та розвитку економіки країни в цілому.

На сучасному етапі простежується загроза регіональних криз, достатньо повільні темпи соціально-економічних перетворень, ускладнення реалізації державного регулювання регіонального розвитку, нераціональність у використанні регіональних ресурсів та зменшення динаміки розвитку, уповільнення ринкових перетворень в країні в цілому.

Ці фактори обумовлюють необхідність подальшого вдосконалення державного управління регіонами, де важливе місце мають посідати як наукові теоретичні та методичні розробки, так і практичний досвід з управління регіонами в нашій країні, більш активно використовувати позитивний досвід зарубіжних країн, вироблення державної політики з управління регіонами у відповідності до процесів європейської інтеграції України, оскільки це є також складовим елементом виконання відповідної Угоди про асоціацію. Всі ці чинники справляють важливий вплив на формування та реалізацію державної політики регіонального розвитку, де основі напрями мають бути спрямовані на подолання диспропорцій у розвитку регіонів.

Від вироблення належної політики та її ефективної реалізації залежить не тільки досягнення позитивних здобутків для окремих регіонів, звісно, що це безпосередньо впливає економіку країни в цілому, визначає розбудову

України як незалежної, демократичної, правової соціально-орієнтованої держави, її подальшу інтеграцію до європейського економічного простору, підвищення рівня життя населення незалежно від регіонів проживання.

Для вирішення таких важливих проблем соціально-економічного розвитку України та з метою створення належної та сучасної системи державного регулювання регіонального розвитку необхідним є комплексне бачення та розробка теоретико-методологічних засад щодо удосконалення управління в найближчій перспективі.

Методологічні засади щодо державного регулювання регіонального розвитку як суспільного явища та складного процесу висвітлюються у працях таких науковців, як Л.В. Антонова, В. Б. Авер'янов, Г. В. Атаманчук, В. М. Бабаєв, В. Д. Бакуменко, С. О. Біла, В.М. Ємельянов, В. Ю. Керецман, В. М. Князєв, В. С. Куйбіда, О. Я. Лазор, Г. І. Леліков, В. В. Мамонова, О.Д. Плеханов, Ю.П. Сурмін, В. В. Тертичка, В. В. Цветков, Ю. П. Шаров та інші відомі вчені.

Вони зробили значний вклад щодо методології подолання проблемних гострих питань у формуванні та реалізації державної політики регіонального розвитку, сформувавши уявлення про підходи до управління регіонами країни, депресивні та проблемні регіони, присвячено багато праць особливостям державної регіональної політики, ролі її суб'єктів та об'єктів. З огляду на вищезазначене тема магістерської роботи видається актуальною.

Мета і завдання дослідження. Метою магістерської роботи є комплексне дослідження державного регулювання розвитку проблемних регіонів України та обґрунтування рекомендацій щодо шляхів удосконалення державного управління регіонами.

Для досягнення поставленої мети були визначені такі **завдання**:

- проаналізувати стан наукових досліджень в сфері державного регулювання регіонального розвитку;
- визначити сутність проблемних та депресивних регіонів, поняття та терміни;

- визначити методи та інструменти державного регулювання регіонального розвитку;
- дослідити стан державного регулювання розвитку проблемних регіонів, на основі аналізу нормативно-правових засад та аналізу основних показників регіонального розвитку України;
- виявити основні особливості зарубіжного досвіду регулювання регіонального розвитку;
- проаналізувати роль Державного Фонду регіонального розвитку в управлінні регіонами;
- визначити шляхи удосконалення процедури надання коштів для регіонального розвитку.

Об'єктом дослідження є проблеми державного регулювання регіонального розвитку в Україні та зарубіжних країнах та напрями удосконалення державної політики в цій сфері.

Предметом дослідження є стан та шляхи удосконалення державного регулювання розвитку проблемних регіонів.

Вибір **методів** вирішення завдань цього дослідження зумовлено комплексним характером його предмета та об'єкта. Враховуючи специфіку зазначеної проблеми та її міждисциплінарний характер, було обрано як філософські та загальнонаукові, так і конкретні методи наукового аналізу в галузі соціальної філософії, політології, економіки та соціології.

Важливим орієнтиром у дослідженні багатьох питань став метод систематичного аналізу, який дозволив проаналізувати стан наукових досліджень в сфері державного регулювання регіонального розвитку; визначити сутність проблемних та депресивних регіонів, поняття та терміни; визначити методи та інструменти державного регулювання регіонального розвитку. На основі порівняльного методу було виявлено основні особливості зарубіжного досвіду регулювання регіонального розвитку

У процесі дослідження стану державного регулювання розвитку проблемних регіонів, аналізу нормативно-правових засад та аналізу основних

показників регіонального розвитку України, аналізу діяльності Державного Фонду регіонального розвитку в управлінні регіонами було використано методи аналізу та синтезу, індукції та дедукції, які дозволили більш детально дослідити сутність цього феномена.

Можливість визначити шляхи удосконалення процедури надання коштів для регіонального розвитку надали методи емпіричного дослідження (спостереження, аналіз документів, контент-аналіз).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в комплексі вирішено важливу наукову проблему щодо державного регулювання розвитку проблемних регіонів України та обґрунтовано рекомендації щодо шляхів удосконалення в управлінні регіонами.

Структура і обсяг магістерської роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків, списку використаних джерел. Повний обсяг роботи складає 73 сторінки. В роботі міститься також 2 додатки. Список використаної літератури складається зі 103 джерел.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи.

У **першому розділі «Науково-теоретичні засади регулювання проблемних регіонів»** основна увага зосереджена на теоретичних аспектах явищ та процесів в сфері регіонального управління, визначено основні терміни та поняття, досліджено особливості управління депресивними та відсталими територіями.

У **підрозділі 1.1. «Стан наукових досліджень в сфері державного регулювання регіонального розвитку»** на основі вивчення стану наукових досліджень можна визначити декілька підходів щодо управління

проблемними регіонами та територіями. Динамічні теорії зосереджені на вивченні причин виникнення диференціації регіонів в межах країни, що значно змінило акценти в оцінці ефективності регіонального розвитку та дозволило досліджувати державну політику в цій сфері, взаємозв'язки та взаємовплив між державою та регіонами.

Також достатньо цікавою є так звана теорія поляризованого розвитку, яка також є актуальною і в наш час. Основу теорії складають елементи щільності та концентрації населення та господарства у вузлових центрах, на яких ґрунтується економічна та соціальна діяльність всього регіону. Відповідно до цієї теорії наявність таких центрів впливає на регіон в цілому та визначає його місце в економічній системі країни, дозволяє підбирати відповідні механізми його розвитку.

Підрозділ 1.2. «Поняття проблемних та депресивних регіонів» визначає проблемні регіони та розглядає стани репресивності. Серед термінів щодо проблемності регіонів, слід відзначити, що незважаючи на велику кількість тлумачень цього поняття, в магістерській роботі обрано за основу наступні: «відсталий регіон» – це тип регіону, в якому ніколи не було відносно потужних виробничих об'єктів; «депресивний» – це тип проблемного регіону, у яких кризовий стан є затяжним.

У підрозділі 1.3. «Державне регулювання регіонального розвитку» з'ясовано, що заходи державного регулювання різних типів проблемності регіонів відрізняються. Наприклад, для відсталих регіонів доцільно обирати такі заходи державної підтримки, як підготовка територій до промислового виробництва, налагодження логістичної мережі, можливість надання преференційних режимів та пільг щодо нового виробництва та ін. А депресивним регіонам більш доцільно надавати державну підтримку для відновлення основних виробництв регіону, надання пільг для диверсифікації виробництва, традиційних оновлення виробництв, розміщення державних замовлень на розвиток нових виробництв.

У другому розділі «Стан державного регулювання розвитку проблемних регіонів» розкривається стан державного регулювання проблемних територій та регіонів на сонові вивчення нормативно-правових засад державного регулювання регіонального розвитку та аналізу основних показників розвитку регіонів України.

У підрозділі 2.1. «Нормативно-правові засади державного регулювання регіонального розвитку» встановлено, що в результаті наукових досліджень було вироблено методичне забезпечення засад визначення депресивних територій, їх виокремлення в окремий вид та предмет наукових досліджень. Особливо корисним с тали напрями обґрунтування та встановлення критеріїв депресивності, що значно вплинуло на можливості запровадження та надання адресної державної підтримки таких регіонів. Значний внесок було зроблено у формування організаційно-економічного механізму санації депресивних територій, стало науковим підґрунтям реалізації державної антидепресивної політики. Таким чином, можна стверджувати, що в даний час закладена певна наукова база як сукупність знань про особливості депресивних територій як специфічних проблемно-структурних об'єктів.

У зв'язку із змінами у соціально-економічному розвитку держави, міжнародній економіці внаслідок глобальної кризи виникла потреба у скороченні переліку пріоритетів регіонального розвитку з метою концентрації фінансових ресурсів на основних завданнях, які матимуть системний та довгостроковий вплив на розвиток регіонів та національної економіки в цілому.

У підрозділі 2.2. «Основні показники регіонального розвитку України» визначено, що при умові значної обмеженості фінансових ресурсів, які КМУ може спрямувати на розвиток територій, необхідно встановити чіткі пріоритети розподілу ресурсів та сконцентрувати їх саме на ті заходи та території, які можуть забезпечити найкращий та найбільш раціональний результат у короткі терміни та будуть мати довготривалий

ефект та вплив на розвиток не лише певної території, але також і сприяти розвитку сусідніх регіонів.

Отже, заходи, спрямовані на концентрацію ресурсів на певних територіях, слід здійснювати разом із заходами, спрямованими на підвищення ролі “точок зростання” на прилеглих до них територіях, для поширення на більшу територію позитивного впливу таких заходів.

Аналіз сучасних особливостей зовнішньоекономічної діяльності дозволяє зробити висновок, що більшість регіонів, які динамічно розвиваються, успішно адаптуються до кон’юнктури світового ринку. Враховуючи важливість ендogenous потенціалу регіонів в умовах реалізації сучасних реформ, при аналізі диференціації регіонального розвитку доцільно дотримуватись ресурсно-витратного підходу, відповідно до якого, наявність існуючої міжрегіональної диференціації здебільшого зумовлена відмінностями у продуктивності

У третьому розділі «Перспективи подолання диспропорцій у регіональному розвитку» визначаються основні механізми удосконалення управління на регіональному рівні, які полягають в запровадженні позитивного зарубіжного досвіду, удосконалення діяльності ДФРР та процедури виділення коштів для регіонів.

У підрозділі 3.1. «Зарубіжний досвід державного регулювання регіонального розвитку та можливості його адаптації в Україні» встановлено, що поступово реалізувалася трансформація концепції Європи націй у Європу регіонів. Одним з наслідків такої трансформації є підвищення конкурентоздатності регіонів за рахунок створення єдиного ринку із загальними «правилами гри», на якому регіони можуть розглядатися як самостійні гравці. Незважаючи на різницю в особливостях розвитку країн ЄС, обраною ними структурою управління територіями фокусом регіональної політики є створення передумов рівномірного, збалансованого розвитку регіонів за рахунок мінімізації впливу деструктивних факторів.

У підрозділі 3.2. «Роль Державного Фонду регіонального розвитку в удосконаленні фінансування регіонів» зроблено висновок, що у складі ДФРР визначається Всеукраїнський громадський бюджет, зміст якого не визначається жодним законодавчим актом України, на який передбачено 500 млн. грн. КМУ отримав право витратити 50% коштів ДФРР на визначені ним пріоритети, що зменшує кошти на реалізацію регіональних стратегій розвитку більш ніж у двічі.

У підрозділі 3.3. «Удосконалення процедури надання коштів щодо регіонального розвитку» встановлено, що в структурі Держбюджету України не було передбачено окремих коштів на реалізацію ДСРР-2020, плани щодо внесення змін до статті 24-1 БКУ в частині збільшення розміру ДФРР до 1,5% видатків бюджету залишились не виконаними. КМУ намагається отримати право визначати такі пріоритети відповідно до статті 28 Закону про Державний бюджет України на 2019 рік.

Проте з реалізацією цієї статті було декілька проблем, які обумовлені тим, що 50% коштів ДФРР, які склали 3,35 млрд грн передаються у «ручний розподіл» КМУ поза визначеними рамками, встановленими для коштів ДФРР. 50% коштів ДФРР, розраховується від визначеної законом суми коштів чи це половина від того, що залишається за вирахуванням 0,5 млрд грн, визначеним для ВГБ.

Не вирішеним є питанням, чи повинні пріоритети, які були визначені КМУ, впливати із Державної стратегії регіонального розвитку. І також незрозумілим було питання, наскільки може норма про витрачання 50% коштів ДФРР на визначені КМУ пріоритети відповідати регіональним стратегіям, оскільки в регіонах мають відбирати проекти регіонального розвитку, що відповідають регіональним стратегіям та визначеним пріоритетам.

ВИСНОВКИ

В результаті виконання магістерської роботи було досягнуто мету і здійснено комплексне дослідження державного регулювання розвитку проблемних регіонів України та обґрунтовано рекомендації щодо шляхів удосконалення державного управління регіонами, виконання поставлених завдань дозволило сформулювати наступні висновки та рекомендації.

1. Аналіз стану наукових досліджень показав, що виділяються два основних підходи до управління регіонами: в контексті єдиної універсальної теорії регіоналістики та заперечення існування уніфікованої єдиної теорії.

Важливим напрямом є також теорія полюсів зростання, яка в Україні й досі покладається в основу державного планування соціально-економічного розвитку країни. Вона ґрунтується на аналізі господарських факторів розвитку території і майже не враховує інші елементи та критерії депресивності, такі, як проблеми трудових ресурсів, демографічні кризи та ін. Тому ці аспекти позначаються деякою конфліктністю із плануванням соціальної складової розвитку регіону.

2. Визначено сутність проблемних та депресивних регіонів, понять та термінів. Ознаки депресивних та проблемних регіонів: скорочення або призупинення зростання обсягів валового регіонального продукту, відсутність розширеного відтворення ресурсів, високий рівень безробіття, низький рівень доходів населення, зниження конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості території.

Серед проблемних регіонів, на нашу думку, слід виділити депресивні, відсталі та кризові, кожен з яких відповідає поняттю проблемного регіону. Також проблемні регіони в реаліях нашої країни можна розподілити на старопромислові, аграрно-промислові та добувні. Заслуговує на увагу класифікація проблемних регіонів за територіальною ознакою, на основі чого доцільно виділяти проблемні регіони – області (для нашої країни), депресивні міста та депресивні промислові й сільські райони.

Разом із тим, багатогранність проблематики регіонального розвитку і велика різноманітність поєднань різних територіальних проблем і кризових ситуацій зумовлюють складність внутрішнього змісту поняття проблемного регіону. Поняття «проблемного регіону» отримало широке розповсюдження в економічних наукових дослідженнях.

Відповідно до прийнятої в регіональній науці термінології, проблемними регіонами вважаються такі території, які в існуючих соціально-економічних умовах, не в змозі самостійно вирішити найбільш гострі проблеми свого розвитку (в т. ч. реалізувати наявний економічний потенціал) і тому вимагають активної державної підтримки.

Під проблемним регіоном слід розуміти територію, яка в рамках діючих загальноекономічних і правових умов і передумов не в змозі самостійно реалізувати свій конкурентний потенціал на вітчизняному і (або) світовому ринках, і тому потребує державної економічної (перш за все, фінансової) підтримки. Таке визначення дозволяє тісніше пов'язати завдання підвищення конкурентоспроможності їхньої економіки і створення умов стійкого соціально-економічного розвитку з фундаментальною спрямованістю загальнодержавної політики по забезпеченню стратегічної конкурентоспроможності України в глобальній системі світової економіки.

Одночасно таке розуміння суті проблемних регіонів дозволяє при розробці шляхів їх державної підтримки залучати широкий спектр механізмів державного регулювання.

3. На нашу думку, державне регулювання економіки депресивних регіонів доцільно визначати як цілеспрямований вплив держави на процеси формування та використання економічних ресурсів за допомогою використання різних форм, методів, інструментів з метою подолання тенденцій щодо подальшого занепаду регіонів та територій.

Необхідність державного регулювання економіки депресивних регіонів пов'язана з нерівномірністю територіального розміщення продуктивних сил, різним рівнем економічного розвитку і різного податкового потенціалу

регіонів, неможливістю забезпечення макроекономічної стабільності економіки країни за умов стагнації розвитку окремих її територій, відмінністю у рівні життя в міських та сільських районах, диференціацією вартості та видів соціальних послуг та ін.

У свою чергу, специфіка державного регулювання економіки депресивних регіонів визначається наступними факторами: економічними (рівень індустріалізації, спеціалізація території, рівень безробіття, рівень податкоспроможності та дотаційності); соціально-демографічними (міграція та темпи природного приросту населення, рівень освіченості та кваліфікації робочої сили); природно-географічними (розташування, наявність природних ресурсів, кліматичні умови); екологічними (наявність на цих територіях екологічно небезпечних об'єктів, культура поводження з відходами).

4. Існуючий механізм державного регулювання економіки регіонів, особливо тих, які мають депресивні тенденції, як засвідчує практика, не є адекватним до сучасних умов, а серед причин низької ефективності державної регіональної економічної політики можна визначити наступні: відсутність чіткого розмежування прав і обов'язків між різними гілками влади; низький рівень фінансової автономії територіальних громад; низька ефективність інституту місцевих податків і зборів; нерозвиненість фінансового ринку та місцевих цінних паперів, кредитування, інвестування місцевого значення; низька мотивація реалізації внутрішніх резервів мобілізації фінансових ресурсів та «утриманські» настрої в умовах значної дотаційності місцевих бюджетів; низький рівень фінансово-економічної, інвестиційної та інноваційної активності суб'єктів підприємництва, особливо комунальної форми власності; закритість і непрозорість фінансових потоків; відсутність достатнього інформування населення та громадських організацій про прийняті рішення соціально-економічного характеру.

5. В Україні, за сучасних умов трансформації суспільства державне регулювання регіонального розвитку може здійснюватися у формі: трансфертів, спрямованих до місцевих бюджетів з державного бюджету, для

вирівнювання фінансового забезпечення регіону; додаткової фінансової підтримки депресивних регіонів; державних цільових програм, спрямованих на вирішення територіальних проблем (досягнення прискореного зростання пріоритетних галузей регіонального господарства, зростання експортного потенціалу регіону); бюджетних інвестицій і конкретних інвестиційних проектів (так званий бюджет розвитку) тощо.

Сучасна економічна карта України засвідчує збереження просторової нерівномірності та міжрегіональних соціально-економічних диспропорцій. Доволі низькі конкурентні позиції України на глобальному ринку, низька інтенсивність інтеграційних процесів у формуванні внутрішнього ринку країни, повільні структурні зрушення, наявність загрозливих тенденцій у розвитку опорного каркасу системи розселення через деградацію сільської поселенської мережі, а в останній час й нестабільна та загрозлива для української державності політична ситуація не забезпечують якісного економічного зростання. Нерівномірність регіонального розвитку в Україні посилює диференціацію якості життя населення, активізує зовнішню трудову міграцію, унеможливує зменшення масштабів безробіття та ефективно вирішення інших соціальних проблем.

6. Було визначено, що в країнах ЄС визначені чіткі критерії щодо віднесення регіону до проблемних або депресивних, які ґрунтуються на ВВП.

Якщо виробництво валового продукту на душу населення виявляється нижчим за 75 відсотків від середнього по ЄС, то тоді країні має бути виділена допомога структурних фондів ЄС. До таких регіонів також відносять малозаселені території, в яких щільність населення менше 8 мешканців на квадратний кілометр, периферійні, віддалені від центру, «ультра периферія».

На цій основі в подальшому розробляється державна політика щодо санації депресивних територій і щодо відновлення та активізації усіх можливих регіональних ресурсів для структурної перебудови регіону, при чому завжди береться до уваги політична стабільність та прагнення

населення регіону, врахування соціальної складової для подальшого вирівнювання умов життя населення.

Фінансове стимулювання передбачає дотації на певні суми інвестицій, кредити, субсидії у зв'язку зі створенням робочих місць та інше. Дані методи покликані зацікавити фірми розташовувати виробництво або інвестувати кошти в проблемні регіони. Ці інструменти знаходять широке застосування практично в усіх країнах ЄС.

До «м'яких» елементів інфраструктури належить підтримка інформаційних мереж, консалтингова діяльність, наукові дослідження і т.п.

В «інтегрованих» країнах набір політичних інструментів істотно ширше. Такий широкий підхід відбиває зміст регіональних проблем. Для стимулювання розвитку регіональної політики створені Структурні Фонди та Інтеграційний фонд.

7. Проаналізовано роль Державного Фонду регіонального розвитку в управлінні регіонами. Роль ДФРР на сьогодні є дуже важливою, але останнім часом в контексті державно-управлінських трансформацій складається ситуація, коли ДФРР, який фінансує розвиток усіх регіонів України, має бюджет 3,5 млрд. грн, з яких лише 1,0 млрд. грн гарантовані кошти загального фонду, а субвенція на соціально-економічний розвиток окремих територій має загальний бюджет в 5 млрд. грн, з яких 2,5 млрд. гарантовані кошти із загального фонду державного бюджету України, є суперечливою ідеєю нової державної регіональної політики. Відповідно до регіональної політики передбачалося прозоре, неупереджене та стабільне фінансування регіонального розвитку. Але найгірше, що така ситуація суперечить європейському досвіду та українським зобов'язанням перед ЄС, які були визначені угодою про асоціацію щодо бюджетної підтримки регіонального розвитку.

8. Визначено шляхи удосконалення процедури надання коштів для регіонального розвитку. На нашу думку, субвенція на соціально-економічний розвиток окремих територій останнім часом є досить великою за розміром,

проте її використання не відповідає соціально-економічному розвитку регіонів, оскільки більша частина коштів цієї субвенції дуже часто використовується на незначні закупівлі (іграшки, побутова техніка для соціальних об'єктів, костюми, обладнання для аматорських колективів, клубів, встановлення дитячих майданчиків, спортивного обладнання). Народні депутати України отримали право подавати проекти регіонального розвитку для їх включення у фінансування поза правилами, встановленими для різних суб'єктів регіонального розвитку через регіональні комісії. Субвенція на соціально-економічний розвиток окремих територій складає значну суму, більшу за реальну суму коштів ДФРР, що будуть розподілятися у регіонах відповідно правил на конкурсній основі. В ключових комісіях з формування переліків фінансування за рахунок ДФРР та субвенції на соціально-економічний розвиток окремих територій понад 50% складають народні депутати України – члени бюджетного комітету Верховної Ради України.

АНОТАЦІЯ

В магістерській роботі визначено роль громадського сектору в публічному управлінні на прикладі залучення до об'єктів управління соціального сектору; досліджено особливості соціальної інфраструктури регіону як об'єкту публічного управління; встановлено основні засади управління в публічному управлінні із залученням громадськості; визначено роль громадськості при управлінні об'єктами соціальної інфраструктури області; проаналізовано організаційні, правові та економічні засади управління на регіональному рівні із залученням громадськості; встановлено напрями взаємодії громадськості з органами місцевого самоврядування та виконавчої влади на основі аналізу зарубіжного досвіду, ролі громадськості в стратегічному плануванні, та удосконаленні громадського контролю на прикладі Миколаївської області.

Ключові слова: проблемні регіони, депресивні регіони, державна політика регіонального розвитку, регіональний розвиток.

ANNOTATION

The master's thesis defines the role of the public sector in public administration as an example of involvement in the objects of social sector management; the peculiarities of the social infrastructure of the region as an object of public administration are investigated; the basic principles of management in public administration with involvement of the public are established; defined the role of the public in managing the social infrastructure of the region; organizational, legal and economic principles of management at the regional level with public involvement are analyzed; directions of interaction of the public with local self-government bodies and executive power are established on the basis of the analysis of foreign experience, the role of the public in strategic planning, and improvement of public control on the example of the Mykolaiv region.

Key words: problem regions, depressed regions, state regional development policy, regional development.